

Planul de contingență al Republicii Moldova pentru influența aviară

Ediția III

Data ultimei revizii: 22.04.2022

2022

CUPRINSUL

CAPITOLUL I: PREVEDERI GENERALE

CAPITOLUL II: PREVEDERI NORMATIVE

CAPITOLUL III: COSTURILE COMBATERII BOLII

CAPITOLUL IV: LANȚUL DE COMANDĂ

CAPITOLUL V: CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR

CAPITOLUL VI: CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR

**CAPITOLUL VII: COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE
AUTORITĂȚI**

CAPITOLUL VIII: GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI PENTRU IA

CAPITOLUL IX: RESURSE

CAPITOLUL X: LABORATOARE DE DIAGNOSTIC

**CAPITOLUL XI: VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA INFLUENȚEI
AVIARE**

CAPITOLUL XII: PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

**CAPITOLUL XIII: PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE
CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI**

**CAPITOLUL XIV: DISTRUGEREA CADAVRELOR ÎN CAZUL UNEI
EPIDEMII MAJORE**

ANEXE:

Anexa 1: Diagrama Lanțului de Comandă

Anexa 2: Diagrama Centrului Național de Combateră a Bolilor

Anexa 3: Diagrama Centrului Local de Combateră a Bolilor

Anexa 4: Lista UOL din CLCB

Anexa 5: Criterii minime pentru planul de contingență în cazul evoluției influenței aviare

Anexa 6: Principii și proceduri pentru curățarea, dezinfecția și tratamentul exploatațiilor

ABREVIERI:

RM: Republica Moldova

UE: Uniunea Europeană

MAIA: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

MM: Ministerul Mediului

MAI: Ministerul Afacerilor Interne

ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

STSA: Subdiviziune teritorială pentru siguranța alimentelor

DSBA: Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor

LNR: Laboratorul Național de Referință

LIR: Laboratorul Internațional de Referință

I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar

LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală

CSE: Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova

CAER: Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană

GNE: Grupul Național de Experti

APL: Administrația publică locală

IA: Influența aviară

BN: Boala de Newcastle

HPAI: Influența aviară înalt (hiper) patogenă

LPAI: Influența aviară slab (latent) patogenă

CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor

CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor

UCD: Unitatea Centrală de Decizie

UOC: Unitatea Operațională Centrală

UCS: Unitatea Centrală de Sprijin

ULD: Unitatea Locală de Decizie

UOL: Unitatea Operațională Locală

ULS: Unitatea Locală de Sprijin

OIE: Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE)

DG SANTE: (**Directorate-General for Health and Food Safety**) - Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară

Link-uri de interes:

Guvernul Republicii Moldova: <http://www.gov.md>

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale: <http://www.midr.gov.md>

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare: <http://www.maia.gov.md>

Ministerul Mediului: <http://www.mediu.gov.md>

Ministerul Afacerilor Interne: <http://www.mai.gov.md>

Ministerul Justiției: <http://www.justice.gov.md>

Ministerul Sănătății: <http://www.ms.gov.md>

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor: <http://www.ansa.gov.md>

I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar: <http://www.crdv@ansa.gov.md>

Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE): <http://www.oie.int>

EUROLEX (link legislativ): <http://www.eurolex.ro>

Comisia Europeană: <http://ec.europa.eu/>

Uniunea Europeană: <http://europa.eu/>

Organizația pentru Agricultură și Alimentație (FAO): <http://www.fao.org/home/en/>

CAPITOLUL I

PREVEDERI GENERALE

1.1. Obiective

Acest Plan de contingență stabilește prevederile normative în care se va interveni pentru controlul și combaterea influenței aviare (IA) în R.Moldova. El descrie structurile strategice, tactice și de comandă ce vor interveni atât în cazurile de suspiciune, cât și în cele de confirmare a unui caz de IA la păsări.

Pentru buna îndeplinire a prevederilor acestui plan, trebuie să existe acces la dotări, echipamente, antiseptice și dezinfectante, produse biologice, personal și la alte materiale corespunzătoare necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a focarului de boală. Prezentul Plan a fost elaborat pentru a îndeplini cerințele stipulate de Hotărârea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Norma sanitar - veterinară*), publicat: 15.08.2008 în Monitorul Oficial Nr. 154-156 art Nr: 950.

Planul este aplicabil pentru păsările domestice și sălbatice (migratoare și sinantropice) și este parte a unui set mai larg de activități care contribuie la prevenirea apariției IA/răspândirii de noi focare (în localitățile deja afectate) și include măsuri pentru îmbunătățirea sistemelor de supraveghere a IA, educarea generală a specialiștilor și fermierilor în vederea unei reacții prompte în cazul unor alerte de boală și a reducerii riscului de apariție a bolii.

Procedurile necesare gestionării unui focar de IA de către CNCB și CLCB sunt redate detaliat în Manualul operational pentru intervenția în focarele de IA, care face parte din prezentul Plan de contingență.

Primul obiectiv al Guvernului în gestionarea focarelor de boală de orice natură îl constituie restaurarea statutului de indemnitate al R. Moldova cât mai rapid posibil, scop în care autoritățile moldovenești vor căuta să:

- limiteze la minimum numărul păsărilor care trebuie ucise ca urmare a evoluției bolii și să asigure că uciderea acestora va avea loc în condiții corespunzătoare de bunăstare;
- protejeze sănătatea publică;
- afecteze la modul minimal industria alimentară, turismul, agricultura, comunitățile rurale și economia, în general;
- minimalizeze distrugerile asupra mediului;
- minimalizeze costurile combaterii focarelor de boală.

Planul de contingență pentru influența aviară va fi revizuit și îmbunătățit ori de câte ori este necesar, dar cel puțin o dată la fiecare 5 ani. El va fi completat cu proceduri detaliate și instrucțiuni inserate în Manualul operațional.

1.2. Definiții

În sensul prezentului Plan, definițiile de termeni folosiți sunt stipulați la cap. I, pct.4 din *Norma sanitar – veterinară*.

1.3. Descrierea bolii IA

IA, cunoscută și sub denumirea de gripă aviară sau pestă aviară, este o boala virală contagioasă pentru păsările domestice și sălbatice.

Date privind etiologia, păsările susceptibile, perioada de incubație, sursele de contaminare, simptomatologia și morfopatologia bolii IA sunt descrise în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de IA, cap. I „Influența aviară: definiție, etiologie, epidemiologie, simptomatologie, leziuni, diagnostic diferențial”, care face parte din prezentul Plan de contingență.

CAPITOLUL II PREVEDERI NORMATIVE

2.1. Actele normative care reglementează controlul IA în RM:

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, (republicată: 22.01.2021 în Monitorul Oficial Nr. 13-20 art. 10);
- Hotărârea Guvernului nr. 600 din 27.06.2018 „Privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, publicat: 29.06.2018 în Monitorul Oficial Nr. 235-244, art Nr: 656;
- Hotărârea Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001 „Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova”, publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr: 1387;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 973 din 15.08.2016 cu privire la Comisiile antiepidemice excepționale, (publicat: 19.08.2016 în Monitorul oficial, nr. 265 - 276, art. Nr: 1056);
- Hotărârea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Norma sanitar – veterinară*), publicat: 15.08.2008 în Monitorul Oficial Nr. 154-156 art Nr: 950.
- Hotărârea Guvernului nr. 357 din 01.06.2012 „Privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație”, Publicat: 08.06.2012 în Monitorul Oficial nr. 113-118, art nr: 398;
- HG nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe, publicat: 26.10.2012 în Monitorul Oficial Nr. 222-227 art Nr: 855;
- Hotărârea Guvernului nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii, (publicat: 19.06.2015 în Monitorul Oficial Nr. 150-159, art Nr: 412), care transpune Regulamentul (CE) nr. 1099/2009 al Consiliului din 24 septembrie 2009 privind protecția animalelor în momentul uciderii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 303 din 18 noiembrie 2009;
- Hotărârea Guvernului nr. 645 din 19.07.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despagubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor, *modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 309 din 21.03.16, MO 79-89/01.04.16 art.380;*

- Ordinul nr. 34 din 27.02.2006 al MAIA „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”, publicat: 26.01.2007 în Monitorul Oficial Nr. 010 art Nr: 43 Data intrării în vigoare: 26.01.2007;
- Ordinul nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „ Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”;
- Ordinul nr. 121 din 25.03.2019 al ANSA cu privire la aprobarea Regulamentului privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor;
- Ordinul nr. 165 din 09.07.2014 al ANSA cu privire la aprobarea unor norme, anexa nr.5 „Norma sanitar - veterinară privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile avicole comerciale”
- Ordinul nr. 12 din 17.01.2022 al ANSA cu privire la aprobarea Programului multianual de supraveghere al influenței aviare la păsări domestice și sălbatice în Republica Moldova, în perioada anilor 2022 - 2024;
- Ordinul nr. 401 din 09.07.2018 al ANSA „GHID privind cerințele de intrare/ieșire în/din exploatația de animale în caz de suspiciune sau confirmare a bolilor extrem de contagioase la animale”;
- Ordinul nr. 79 din 02.04.2019 al MADRM cu privire la aprobarea listelor de verificare pentru domeniile de control ale ANSA;
- „Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului”, care este aprobat anual de către Directorul general ANSA.

2.2. Prevederi pentru domenii specifice sunt specificate în Hotărârea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare.

În timpul focarelor de boală, ANSA poate solicita asistență de la alte ministere, reunite într-o Celulă de criză.

CAPITOLUL III COSTURILE COMBATERII BOLII

Cheltuielile financiare cu despăgubirea animalelor ucise în cadrul aplicării măsurilor de control pentru IA sunt reglementate de H.G. 645/2010 ce stabilește REGULAMENTUL privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării focarelor de boli transmisibile ale animalelor.

În scopul lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor ce implică sacrificarea/uciderea acestora, se acordă despăgubiri proprietarilor pentru animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate, în afara sumelor recuperate prin valorificarea produselor și subproduselor de la animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate.

Beneficiari de despăgubiri sunt persoanele juridice și fizice proprietari de animale, în cazul în care animalele sunt deținute cu respectarea normelor legale în vigoare cu referire la declararea și înregistrarea obligatorie în Registrul de stat al animalelor și a cerințelor sanitar-veterinare, care au suportat pagube în urma aplicării acțiunilor de lichidare rapidă a focarelor de boli transmisibile prevăzute în anexa nr.1 la Regulamentul sus-mentionat.

Animalele care fac obiectul despăgubirilor trebuie să fie întreținute cu respectarea normelor sanitar - veterinar în vigoare;

Suma pierderii suportate de proprietar prin sacrificarea, uciderea sau afectarea în alt mod a animalului, la data când a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, se stabilește de către o comisie de evaluare, constituită din: reprezentantul direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia, cu participarea proprietarului de animale.

Fondurile bugetare de urgență se asigură pentru:

- a. în cazul acțiunilor de importanță deosebită ce se întreprind pentru lichidarea rapidă a focarelor de boli transmisibile, prin sacrificarea unor animale și prin alte măsuri ce se impun pentru prevenirea difuzării epizootiilor și pentru apărarea sănătății efectivelor de animale;
- b. sacrificarea unor animale și alte măsuri ce se impun pentru prevenirea epizootiilor și apărarea sănătății efectivelor de animale, în cazul acțiunilor de importanță deosebită prevăzute la lit. a) acestui punct;
- c. plata despăgubirilor ce i se cuvin proprietarului pentru animalele ucise;

În situații determinate de urgențe epizootice, conform Legii 1228 din 27.06.1997 despre „Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului” și Legii nr. 181 din 25.07.2014, privind finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale (*Secțiune 2: Fondurile de rezervă*) se poate apela la fondul de urgență al Guvernului, pentru alocări financiare suplimentare pentru combaterea epizootiilor, destinat lichidării focarelor de boală.

În cazul în care este necesar personal suplimentar pe o perioadă determinată, cheltuielile ocazionate de plata manoperei, diurnei, transportului, cazării, ore suplimentare etc, se va face din bugetul local al autorității publice locale în temeiul Legii nr. 397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

În anumite situații ANSA în temeiul alin (4) al art.14 din Legea nr. 221/2007, poate să își asume cheltuielile prevăzute în alineatul anterior.

Managementul personalului implicat în controlul bolilor se face la nivelul ANSA.

Costurile cu echipamentele, ustensilele și materialele consumabile pentru intervenții în caz de urgență se face din Fondul de de intervenție pentru combaterea epizootiilor.

Se mai suportă din fondul de intervenție pentru combaterea epizootiilor următoarele activități:

- ✓ Prelevarea de probe suplimentare în cadrul aplicării măsurilor de control al bolii și transportul acestora la laborator;
- ✓ Sacrificarea, transportul carcaselor, transportul și distrugerea materialelor contaminate;
- ✓ Cheltuielile ocazionate de elaborare a programului de intervenție în situații de necesitate și, în general, toate cheltuielile de pregătire a operațiunilor sunt finanțate din fondurile bugetare destinate serviciilor veterinare pentru activități curente;
- ✓ Plata suplimentară pentru salariați (ore suplimentare, angajări temporare, cheltuieli de transport și diurnă);
- ✓ Costurile privind operațiunile de curățenie, sanitație, dezinsecție, deratizare;
- ✓ Procurarea echipamentelor și alte materiale de protecție;

CAPITOLUL IV LANȚUL DE COMANDĂ

La nivel central (guvernamental), conducătorul Lanțului de Comandă în controlul bolilor la animale este Prim - ministru, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane (în continuare Comisie), aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1340 din 04.12.2001 „*Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova*”, Publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr : 1387.

În cazul confirmării unui focar de IA pe teritoriul RM, la nivelul Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane se constituie **Centrul Național de Combatere a Bolilor** sub conducerea nemijlocită a Prim – ministrului, președintele CSE.

La nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie Centrele Locale de Combatere a Bolilor (CLCB).

Diagrama Lanțului de Comandă este prezentată în Anexa nr.1

CAPITOLUL V CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR (CNCB)

5.1. Atribuțiile CNCB pentru IA

În conformitate cu prevederile normei sanitare veterinare pentru controlul IA, sarcinile CNCB sunt următoarele:

- coordonează implementarea deciziilor adoptate de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
- conduce și monitorizează operațiunile centrelor locale de control al bolii;
- asigură aplicarea promptă și eficientă a măsurilor prevăzute în legislația de control al IA de către centrele locale de combatere al bolii;
- institue un grup național de experți, care va efectua expertiza și va ajuta autoritățile relevante în procesul de pregătire pentru eradicarea bolii;
- definește măsurile de control necesare;
- mobilizează personalul și alte resurse la centrele locale de combatere al bolii;

- organizează, dacă este necesar, a examinărilor clinice pe întreg teritoriul RM;
- coordonează deciziile privitor la efectuarea sacrificării preventive;
- coordonează utilizarea fondurilor de stat pentru eradicarea IA;
- coordonarea implementării măsurilor de eradicare a bolii pe întreg teritoriul țării și controlul asupra îndeplinirii lor;
- furnizează informații pentru Comisie, alte state membre, organizații veterinare naționale, autorități naționale și organisme agricole și comerciale;
- menține legătura cu IP CRDV;
- menține legături strânse cu autoritățile competente din domeniul mediului pentru coordonarea acțiunilor privind siguranța în domeniul sănătății publice și a mediului;
- menține legătura cu presa și alte mijloace mass-media cu privire la informarea populației în legătură cu măsurile de control și combatere a bolilor;
- menține legătura cu organele de poliție pentru a asigura aplicarea măsurilor legale specifice.

5.2. Componenta Centrului Național de Combatere a Bolilor (CNCB) are trei unități guvernamentale, după cum urmează:

- **Unitatea Centrală de Decizie (UCD)**, în această structură intră: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- **Unitatea Operațională Centrală (UOC)** alcătuită din colaboratori din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență, și care are rol de implementare al deciziilor adoptate în UCD;
- **Unitatea Centrală de Sprijin (UCS)**, în care intră alte instituții, care pot acorda ajutor, în cazul evoluției unor boli majore la animale.

Diagrama CNCB este prezentată în Anexa nr. 2.

5.2.1. Unitatea Centrală de Decizii (UCD)

Este o structură cu rol de decizie, coordonare și control a CNCB și este compusă din reprezentanți ai ministerelor și ai celorlalte instituții publice centrale desemnate în Comisia pentru Situații Excepționale Republicană.

UCD este condusă de Prim – ministru.

UCD are următoarele atribuții principale:

- a) definirea și stabilirea strategiei de control și de combatere a bolilor;
- b) coordonarea activităților de colaborare dintre autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență;
- c) emiterea deciziilor și a instrucțiunilor, în condițiile legii;
- d) analizarea informațiilor primite din teritoriu și transmise prin intermediul Unității operaționale centrale (UOC).

5.2.2. Unitatea Operațională Centrală (UOC) are următoarele atribuții:

- a) centralizarea și evaluarea informațiilor primite din teritoriu și transmiterea lor către UCD;
- b) notificarea internă și internațională a bolii;
- c) transmiterea către CLCB a deciziilor și a instrucțiunilor, emise potrivit legii și urmărirea implementării lor;
- d) verificarea corectitudinii aplicării măsurilor de control și combatere a bolii de către centrele locale de combatere a bolilor;
- e) colaborarea cu autoritățile și instituțiile publice competente la nivel teritorial cu privire la planificarea măsurilor de control și combatere a bolii;
- f) colaborarea cu instituțiile din țările limitrofe și din lume în ceea ce privește combaterea bolilor;
- g) evaluarea experienței a altor state cu privire la combaterea bolilor;
- h) organizarea și realizarea de întruniri în vederea perfecționării, prin schimburi de experiență, a personalului cu atribuții în controlul și combaterea bolilor;
- i) asigurarea sprijinului tehnic de specialitate sanitar-veterinar necesar pentru intervenție în focarele de boală, precum și la punctele de frontieră și dispunerea măsurilor necesare conform competențelor;
- j) alte atribuții legate de controlul și combaterea bolii.

Unitatea Operațională Centrală este condusă de directorul general ANSA.

Adjunctul șefului UOC este șeful DSBA din cadrul ANSA.

Sarcinile șefului Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor

- a) stabilește și pregătește întâlnirile, prezentările și misiunile cu FVO și țările terțe în ceea ce privește boala care evoluează în teren;
- b) monitorizează evoluția bolii și în alte țări, după cum este necesar;
- c) se asigură că notificarea internațională inițială este făcută în termen;
- d) ține legătura cu OIE și țările terțe, după notificarea inițială;
- e) participă la întâlnirile CNCB și UCD;
- f) consiliază asupra strategiilor și opțiunilor de combatere și control al bolii;
- g) supervizează și consiliază activitățile în domeniul de ecarisare, dezinfecție și control al mișcărilor;
- h) consiliază conducerea CNCB asupra evenimentelor semnificative;
- i) reactualizează periodic rapoartele pentru CNCB și Cabinetul Prim-ministrului;
- j) participă, din partea Guvernului, la conferințele de presă și dă interviuri în media când este necesar;
- k) se asigură că sunt disponibile resursele de personal și materiale necesare bunei funcționări a CNCB;
- l) se asigură respectarea bunăstării personalului implicat în combaterea bolii.

5.2.3. Unitatea Centrală de Sprijin

Membri:

- ✓ Consultanți și reprezentanți din domenii specifice ale Ministerelor și organizațiilor relevante;
- ✓ Personal administrativ suplimentar.

Sarcini:

- ✓ Comunicarea efektivă și eficientă cu celelalte părți ale CNCB;

- ✓ Asigurarea personalului suplimentar necesar în activitățile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare și dezinfecție;
- ✓ Asigurarea și administrarea resurselor și echipamentelor cu care se intervine în focarele de boală;

CAPITOLUL VI

CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR (CLCB)

Pentru sprijinirea acțiunilor de luptă împotriva IA la nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie CLCB. Acestea reprezintă structura specifică cu responsabilități în combaterea IA la nivel local. Structura ierarhică este asemănătoare cu a CNCB.

Diagrama CLCB este prezentată în Anexa nr. 3.

6.1. Responsabilitățile CLCB

- a) implementarea strategiei de control și combatere în cazul suspiciunii sau confirmării bolii, a evoluției focarelor de boală;
- b) cooperarea cu alte servicii și cu autoritățile administrației publice locale pentru a garanta eradicarea cât mai rapidă a IA;
- c) efectuarea investigației clinice imediate în cazul suspiciunilor de boală, recoltarea și transportarea probelor către laboratorul de diagnostic, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- d) notificarea suspiciunilor de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- e) identificarea exploatațiilor de contact și stabilirea măsurilor, care trebuie aplicate într-o exploatație suspectă de IA până la momentul infirmării acesteia;
- f) identificarea exploatațiilor cu specii receptive la boală;
- g) declararea bolii după primirea confirmării diagnosticului în laborator a acesteia;
- h) stabilirea zonelor de protecție și a celor de supraveghere, stabilirea restricțiilor și eliberarea deciziilor de restricție către deținătorii de animale și a informărilor către restul populației;
- i) inspectarea efectivelor de animale receptive din zonele de protecție și din zonele de supraveghere cât mai curând posibil după confirmarea bolii;
- j) îndeplinirea ordinelor Centrului Național de Combatere a Bolii;
- k) informarea sistematică a CNCB despre lucrul efectuat;
- l) formarea echipelor implicate în controlul IA;
- m) efectuarea imediată a recensământului speciilor receptive la boala diagnosticată în exploatațiile populației sau în exploatațiile comerciale aflate în interiorul zonelor de protecție și supraveghere, precum și în exploatațiile de contact;
- n) înregistrarea datelor colectate cu ocazia anchetelor epidemiologice, a certificatelor de mișcare emise în perioada anterioară confirmării bolii de către medicii veterinari oficiali, a personalului și a echipamentului folosit, înscrierea în jurnalul zilnic al epidemiei a evenimentelor din exploatațiile infectate precum și a activităților realizate de CLCB.
- o) stabilirea măsurilor de control al bolii în exploatațiile infectate și anume:
  - inspecția exploatației;

- examinarea clinică a păsărilor;
  - examinarea morfopatologică a cadavrelor;
  - prelevarea și expedierea probelor pentru cercetări de laborator;
  - înregistrarea și inventarierea păsărilor din exploatațiile din zona de protecție și supraveghere, actualizând informația permanent, și controlul mișcării lor;
  - controlul periodic al tuturor exploatațiilor din zona de protecție, în scopul evitării răspândirii virusului IA;
- p) organizarea și controlul:
- proceselor de sacrificare și distrugere a păsărilor;
  - procedurilor de curățire și dezinfectare a exploatației.
- q) în cazul suspiciunii de boală în raioanele limitrofe, să stabilească legături cu CNCB și cu STSA din raionul/municipiul afectat, raioane vecine, pentru determinarea demarcării zonelor de protecție și de supraveghere comune;

CLCB este condus de Președintele Consiliului raional/municipal.

În îndeplinirea sarcinilor, el este asistat de către șeful secției supraveghere sanitar - veterinară din cadrul STSA ale cărui sarcini sunt următoarele:

- a) Menține lista focarelor de boală, tipurile de exploatații și efectivele de animale pe specii, care au fost și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- b) Monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, uciderea, ecarisarea, curățarea, dezinfecția și repopularea exploatațiilor;
- c) Verifică și compară datele din rapoartele zilnice către CLCB;
- d) Menține o listă a amplasamentelor infectate, a tipurilor de ferme pe specii, la care s-a efectuat ecarisarea, precum și a celor care urmează să fie ecarisate;
- e) Menține o listă a amplasamentelor infectate în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- f) Emite note de serviciu, când este cazul.

În componența CLCB, intră:

- **Unitatea Locală de Decizie (ULD).** Este condusă de Președintele Consiliului raional/municipal, care îl are ca adjunct pe șeful STSA. În componența ULD mai intră: STSA, direcțiile pentru situații excepționale, inspectoratele teritoriale de Poliție, direcțiile agricole, inspectoratele ecologice raionale etc.;
- **Unitatea Operațională Locală (UOL).** Este condusă de șeful STSA, care are în componență secția supraveghere sanitar-veterinară și personal auxiliar din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență;
- **Unitatea Locală de Sprijin (ULS)** se află în subordinea reprezentanților Cancelariei de Stat care răspund la comanda Președintelui Consiliului raional/municipal. Din ULS, fac parte primăriile localităților din raion sau municipiu.

Diagrama CLCB este prezentată în Anexa nr. 3.

6.2. Sarcinile ULD

- a) stabilește planul de acțiune pentru controlul bolii, în conformitate cu prevederile legale și recomandările primite de la UCD, îl aprobă și popularizează;

- b) analizează periodic situația sanitară veterinară de pe teritoriul raionului/municipiului și stabilește măsuri pentru îmbunătățirea acesteia;
- c) identifică mijloacele necesare uciderii și personalul calificat în acest sens;
- d) identifică unitățile pentru incinerarea păsărilor sacrificate și mijloacele de transport către incineratoare sau locurile de îngropare;
- e) în cazul în care nu există capacitate de distrugere a cadavrelor, identifică terenurile adecvate pentru incinerarea/îngroparea animalelor ucise, obținând autorizațiile de mediu necesare acestei activități;
- f) monitorizează implementarea planului de acțiune;
- g) stabilește responsabilități pentru membrii UOL, pe sectoare de activitate și zone teritoriale;
- h) analizează periodic evoluția epizootiei, progresele controlului bolii și eficiența acțiunilor întreprinse, luând măsurile ce se impun în completarea lor;
- i) identifică mijloacele tehnice, utilajul, sursa de carburant etc, necesare intervenției în focar;
- j) accesează foderile de rezerva ale Guvernului necesare intervenției pentru aplicarea măsurilor de control în focar.

În exercitarea atribuțiilor de șef al Lanțului de comandă la nivel local, conducătorul ULD emite dispoziții ale Președintelui Consiliului raional/municipal.

6.3. Sarcinile UOL

UOL se constituie la nivelul STSA, prin Ordin al șefului STSA și trebuie să cuprindă trei compartimente: **compartimentul epidemiologie, compartimentul aprovizionare cu materiale și compartimentul operativ**, care este constituit din echipele de intervenție în focar. Sarcinile UOL:

- a) stabilește măsurile de control al bolii în exploatațiile infectate în caz de focar:
  - instituirea de restricții asupra exploatațiilor;
  - evaluarea păsărilor ce urmează a fi ucise în vederea compensării;
  - uciderea animalelor;
  - distrugerea cadavrelor rezultate;
  - distrugerea furajelor suspecte de contaminare;
  - curățarea și dezinsecția incintelor, spațiilor și a echipamentelor folosite;
  - deratizarea și dezinsecția;
  - introducerea păsărilor - santinelă.
- b) menține lista focarelor de boală;
- c) identifică exploatațiile cu păsări și efectuează recensământul speciilor receptive la IA diagnosticată în exploatațiile populației sau în exploatațiile comerciale aflate în interiorul zonelor de protecție și supraveghere, precum și în exploatațiile de contact;
- d) efectuează investigația epidemiologică, înregistrează datele colectate cu ocazia investigațiilor epidemiologice, a certificatelor de mișcare emise în perioada anterioară confirmării bolii de către medicii veterinari oficiali (inspectorii raionali), a personalului și a echipamentului folosit etc.;
- e) elaborează hărțile GIS ale zonelor de restricție ale focarului;
- f) Stabilește zonele de control (protecție și supraveghere), inclusiv a restricțiilor;

- g) alcătuiește echipele de monitorizare ale stării de sănătate ale păsărilor și inspectează efectivele de păsări din zonele de protecție și supraveghere cât mai curând posibil după confirmarea bolii;
- h) în urma luării deciziei în CNCB sau CLCB privind uciderea păsărilor din exploatații, alcătuiește echipele operative și le transmite Dispoziția de ucidere;
- i) contractează, din personalul existent la nivelul raionului/municipiului echipele necesare de intervenție în teren și monitorizează procedurile de evaluare a păsărilor, ucidere, ecarisare, curățare, dezinfecție și repopulare a exploatațiilor;
- j) monitorizează datele din rapoartele zilnice transmise către CLCB;
- k) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor, a exploatațiilor cu specii receptive și a efectivelor de păsări pe specii, sacrificate/ucise și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- l) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- m) aprovizionează cu materiale de intervenție echipele din focar;
- n) emite proceduri, ordine, dispoziții și instrucțiuni, când este cazul.

Sunt constituite atâtea echipe câte sunt necesare în funcție de mărimea focarului. Numărul de membri din echipă depinde de mărimea exploatației în care sunt aplicate măsurile de control.

a) Echipele de evaluare a animalelor

Au sarcina de a evalua pierderile suferite de proprietar în urma uciderii animalelor în scop de diagnostic, la suspiciune, ori a confirmării bolii.

În componența Comisiei de evaluare intră reprezentantul direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia cu participarea proprietarului de animale.

Echipa sus-mentionată analizează și aprobă valoarea de înlocuire a animalului în funcție de valoarea genetică, zootehnică, de sex, vârstă, greutate, starea fiziologică, categoria de producție, la prețul pieței la data când a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, și de valoarea unitară medie calculată pe baza sumei totale a despăgubirii pentru animalele ucise.

b) Echipele de ucidere

În cazul în care uciderea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe de ucidere alcătuite din personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială ale ANSA, în cadrul Planului de contingență adoptat la nivel raional/municipal.

Personalul care ucide animalele, precum și cel care direcționează și contenționează animalele trebuie să fie instruit conform prevederilor HG nr. 369 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii (Publicată: 19.06.2015 în Monitorul Oficial Nr. 150-159 art Nr: 412), care transpune

Regulamentul (CE) nr. 1099/2009 al Consiliului din 24 septembrie 2009 privind protecția animalelor în momentul uciderii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 303 din 18 noiembrie 2009.

Componența unei echipe de ucidere este următoarea:

- 1 veterinar care planifică și conduce activitățile de ucidere;
- 1 asistent pentru întocmirea evidențelor animalelor ucise;
- 2 - 3 persoane pregătite pentru asomarea și uciderea animalelor și care dețin certificat de competență în acest scop;
- 2-4 personal ajutător cu competențe în dirijarea, manipularea și imobilizarea animalelor;
- 4-6 persoane pentru degajarea adăpostului și încărcarea animalelor în mijloacele de transport la fabrica de neutralizare sau la locul de îngropare.

Numărul de membri din echipă depinde de mărimea exploatației în care sunt aplicate măsurile de control.

c) Echipa de monitorizare a implementării măsurilor de control

Din această echipă fac parte inspectorii veterinari de la nivelul STSA.

d) Echipa de dezinfecție, dezinfecție și deratizare

În cazul în care dezinfecția, dezinfecția și deratizarea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe DDD alcătuite din personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în cadrul Planului de contingență adaptat la nivel raional/municipal.

Componența unei echipe DDD este următoarea:

- 1 - 3 persoane specializate în activitățile de DDD;
- 2 - 3 persoane care să supravegheze funcționalitatea dezinfectoarelor rutiere și să asigure schimbul soluțiilor dezinfectante. Acest personal poate face parte din rândul altor structuri administrative parte a CLCB (carabinieri, pompieri, armată etc);

e) Echipa pentru construcția dezinfectoarelor rutiere

Din această echipă fac parte 4-6 persoane din administrația locală parte a CLCB, cu atribuții în situațiile de urgență (carabinieri, pompieri, armată etc.).

f) Echipa pentru investigația epidemiologică și pentru examinarea clinică a efectivelor din zonele de restricție

Din echipa de examinare clinică a animalelor din zonele de restricție fac parte:

- 1-2 veterinari;
- 1 asistent veterinar pentru înregistrarea datelor.

6.4. Unitatea Locală de Sprijin

ULS are în componență reprezentanți ai primăriilor comunităților afectate și reprezentanți ai celorlalte structuri implicate în controlul bolii la nivel local.

Sarcina ULS este să asigure personalul auxiliar, materialele, mijloacele și logistica necesare CLCB pentru a-și îndeplini sarcinile.

CAPITOLUL VII

COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

Gestionarea, controlul și eradicarea focarelor de boală solicită răspunsul coordonat al ANSA, împreună cu alte autorități și organisme ale statului parte componentă a CNCB ori CLCB.

În funcție de mărimea și extinderea focarului, următorii parteneri operaționali vor fi implicați în cooperarea cu ANSA în activitățile de combatere ca răspuns la confirmarea unui focar.

În funcție de mărimea și extinderea focarului, următorii parteneri operaționali vor fi implicați în cooperarea cu ANSA în activitățile de combatere ca răspuns la confirmarea unui focar. Autoritățile și instituțiile publice implicate în supravegherea, prevenirea și controlul IA sunt Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Apărării, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, APL de nivelurile întâi și al doilea, Mass-media.

Ministere și organizații guvernamentale cu rol cheie:

7.1. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

În condițiile art. 7 din Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, ANSA are următoarele atribuții și responsabilități:

- să informeze crescătorii de păsări privind evoluția IA în lume, precum și măsurile ce trebuie aplicate pentru prevenirea apariției bolii pe teritoriul RM;
- să elaboreze și să promoveze Programul de supraveghere, prevenire și control al IA în RM;
- să elaboreze și actualizeze procedurile specifice privind prevenirea, combaterea și controlul IA;
- să monitorizeze, evalueze și gestioneze datele privind evoluția IA;
- să aloce și să elibereze fondurile necesare achiziției echipamentelor și materialelor necesare testării în laborator a probelor recoltate pentru diagnosticul de laborator și să asigure respectarea termenelor de diagnostic, pentru identificarea precoce a virusului IA;
- să reactualizeze periodic analiza de risc, în funcție de evoluția epizootică a IA în lume și în țările vecine;
- să reactualizeze, atunci când este cazul, Planul de contingență și Manualul operațional pentru IA, aprobat prin prezentul ordin;
- să inițieze măsurile de control la confirmarea oficială a IA;

- să solicite, în situația creșterii gradului de risc sau a confirmării oficiale a IA, întrunirea CSE, constituită potrivit prevederilor HG nr. 1340/2001, în vederea convocării CNCB;
- să coordoneze implicarea autorităților publice, în scopul fortificării acțiunilor de prevenire a răspândirii virusului IA pe teritoriul RM;
- să asigure sau să efectueze demersuri pentru identificarea resurselor umane, a resurselor financiare și a materialelor pentru implementarea măsurilor de control al bolii;
- să monitorizeze măsurile de control aplicate în focar;
- să asigure aplicarea măsurilor prevăzute de legislație în vigoare pentru uciderea păsărilor;
- să monitorizeze aplicarea măsurilor de ecarisare în focar;
- să asigure notificarea IA organismelor internaționale de profil și să raporteze stadiul de aplicare a măsurilor de combatere a bolii;
- să solicite, în funcție de modificarea situației epidemiologice veterinare, întrunirea CSE ori de câte ori este necesar, pentru dispunerea de măsuri privind mobilizarea forțelor de intervenție necesare aplicării măsurilor de control al bolii prevăzute de legislația în vigoare;
- să informeze călătorii, la punctele de trecere a frontierei de stat, cu privire la unele restricții sanitar-veterinare dispuse ca urmare a evoluției bolii.

7.2. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

- să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să elaboreze și să prezinte Guvernului, în termene proximale, propuneri de perfecționare a cadrului normativ necesar eficientizării combaterii și eradicării focarelor de IA;
- să analizeze eficiența și corectitudinea efectuării măsurilor de profilaxie și combatere a IA.

7.3. Ministerul Mediului și Inspectoratele teritoriale ecologice

MM este structura administrativă publică pentru protecția și îmbunătățirea mediului în Republica Moldova. La nivel raional/municipal, politica MM este implementată prin Agențiile Ecologice cu Centrele de Investigații Ecologice (Chișinău, Bălți, Cahul, UTA Găgăuzia) și Inspectoratele raionale ecologice.

Inspectoratele teritoriale ecologice au rolul cheie de a autoriza activitățile cu impact potențial asupra mediului și de a asigura conformarea cu prevederile legale.

În timpul focarelor de boală, Inspectoratele raionale ecologice vor conlucra cu autoritățile locale veterinare, acordând sprijin pentru minimalizarea impactului pe care îl au activitățile de eradicare a unui focar asupra mediului și vor identifica soluții pentru ecarisarea alternativă, acolo unde metodele de ecarisare convenționale nu pot fi aplicate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

MM și Agențiile Ecologice / Inspectoratele raionale ecologice au următoarele sarcini:

- să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor la vârf și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să acorde consultanță CNCB și CLCB, în special în ceea ce privește opțiunile de distrugere a cadavrelor în zona de interes, prin îngropare, sau prin ardere, apoi îngropare;
- să identifice și să aprobe terenurile de pe raza raionului/municipiului care pot servi neutralizării alternative;
- să stabilească terenurile și a suprafețelor unde pot fi desfășurate acțiuni de denaturare a dejecțiilor și gunoiului și/sau oricăror alte materiale contaminate;
- să execute analiza de risc privind impactul activităților de recuperare a terenurilor folosite pentru îngroparea cadavrelor și deversarea apelor reziduale rezultate în urma combaterii focarului;
- să consileze în probleme privind prevenirea poluării în urma operațiunilor de curățare și dezinfecție;
- să monitorizeze impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului.
- să monitorizeze impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului, în directă cooperare cu Ministerul Mediului;
- să sancționeze încălcarea prevederilor legale privind protecția mediului, prevenirea riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului în timpul activității de control al focarelor de boli majore;
- să controleze activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și aplică sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- să controleze modul de respectare a legislației de mediu privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- să urmărească respectarea condițiilor din autorizația de mediu în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- să inspecteze domeniile din gestiune în scopul depistării cadavrelor de animale sălbatice;
- să testeze, în comun cu ANSA, păsările sălbatice găsite moarte în scopul depistării prezenței virusului IA.

În timpul evoluției focarelor de boală, inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor furniza, acolo unde este cazul, persoane de legătură cu nivelele de legătură strategic (ANSA), tactic (CNCB) și operațional (CLCB).

7.3.1. Agenția „Moldsilva”

- notifică ANSA, în regim de urgență, cu privire la creșterea mortalității și morbidității a animalelor sălbatice.

7.4. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Participă, împreună cu Serviciul Vamal, în controale la toate punctele de trecere a frontierei de Stat, în vederea identificării în bagajele călătorilor a produselor de

origine animală, a căror introducere în Republica Moldova este interzisă, iar în cazul depistării acestora se vor confisca și se vor denatura.

Organizează, în comun cu ANSA, operațiuni destinate depistării transportării ilicite de animale și produselor acestora. Să reglementeze traficul transportului, însoțirea acestuia la transportarea cadavrelor spre locul de neutralizare, precum și aplicarea restricțiilor privind circulația produselor provenite de la animale în zonele de restricție stabilite.

Combate, împreună cu APL și ANSA, comerțul stradal neautorizat și organizarea de târguri de animale neautorizate. Acordă APL, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, suportul și logistica necesară aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de boală.

MAI este parte a CNCB. Structurile lui teritoriale asigură paza obiectivelor și sprijină autoritățile în aplicarea măsurilor de control al bolii.

Din Ministerul Afacerilor Interne fac parte:

7.4.1. Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Trupelor de Carabinieri

Rolul forțelor de poliție și carabinieri în combaterea focarelor de boală este de a menține ordinea publică și de a proteja personalul veterinar în timpul aplicării măsurilor de control, acolo unde proprietarul se opune intervenției. Implicarea este dependentă de severitatea și de natura cerințelor.

Sarcinile forțelor de poliție și ale carabinierilor sunt:

- să participe la întrunirile CNCB/CLCB, prin reprezentanții lor la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să conlucreze strâns cu autoritățile locale pentru a controla mișcările de animale și pentru respectarea restricțiilor în zonele de control a bolii, stabilite de CLCB;
- să furnizeze consultanță autorităților veterinare în gestionarea și coordonarea incidentelor majore;
- să supravegheze, în colaborare cu autoritățile locale, respectarea restricțiilor asupra mișcărilor de animale în zonele de protecție și de supraveghere;
- să furnizeze sprijin în urgențe, în mod special la obținerea permisului de acces în exploatații (ferme/curți);
- să participe la instalarea barierelor pe drumurile de acces, acolo unde restricțiile o cer;
- să gestioneze perturbările liniștii publice ce pot apărea la locurile de neutralizare a cadavrelor și de impunere a restricțiilor de mișcare a animalelor;
- să ajute la oprirea și verificarea în trafic a legalității și respectarea prevederilor HG nr. 793/2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004;
- să participe la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii.

7.4.2. Poliția de Frontieră

Rolul Poliției de Frontieră în evoluția focarelor de boli majore este:

- să participe la întrunirile CNCB/CLCB, prin reprezentanții lor la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile efectuate în focarul de boală;
- să controleze, la punctele de trecere ale frontierei de stat, legalitatea și circulația transporturilor de animale susceptibile, precum și mărfurile alimentare interzise din bagajele călătorilor;
- să comunice autoritățile veterinare locale sau centrale informații referitoare la descoperirea cadavrelor de animale sălbatice, care poate fi determinat de boală, despre care au luat cunoștință pe timpul executării misiunilor de supraveghere a frontierei RM;

7.4.3. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Direcțiile raionale/municipale ale Inspectoratului

Sarcinile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și a structurilor subordonate în controlul bolilor majore sunt:

- să participe la întrunirile CNCB/CLCB, prin reprezentanții lor la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile adoptate în focarul de boală;
- să coordoneze acțiunile angajaților proprii implicați în managementul situațiilor de urgență;
- să asigure logistica intervenției structurilor proprii și pune la dispoziția altor structuri tehnică, materiale și echipamente, dacă le deține;
- să contribuie la construirea și supravegherea filtrelor de dezinfecție rutiere;
- să participe la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii;
- să asigure alte operațiuni din categoria „situațiilor de urgență” identificate în cadrul CLCB, ca necesare în controlul bolii.

7.5. Ministerul Apărării

- să participe, prin reprezentanți, la ședințele CNCB, respectiv ale CLCB;
- să asigure sprijinul acțiunilor desfășurate pentru controlul IA, cu resurse umane și materiale, respectând prioritatea misiunilor de bază ale structurilor cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență.

7.6. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

- să asigure, în comun cu APL și ANSA, instituirea punctelor de dezinfecție și filtrelor sanitare pe drumurile publice aflate în administrația acestora;
- să asigure, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, semnalizarea corespunzătoare a punctelor de dezinfecție, în conformitate cu prevederile Regulamentului circulației rutiere;
- să asigure, la solicitarea ANSA, în comun cu MAI, redirectionarea unităților de transport pe alte trasee, în scopul evitării traversării localităților infectate cu virusul IA și ulterioara diseminare a acestuia.

7.7. Ministerul Finanțelor

- să asigure suplینirea bugetului ANSA, cu surse financiare egale cu sumele cheltuite pentru eradicarea și combaterea focarelor de boală înregistrate;

- să asigure suplinirea bugetului ANSA cu surse financiare destinate despăgubirilor ce urmează a fi achitate proprietarilor de animale care au fost ucise în scopul eradicării focarelor de boală;
- să acorde APL mijloacele financiare necesare aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de boală.

7.7.1. Serviciul Vamal

- să asigure informarea călătorilor la punctele de trecere a frontierei de stat, cu privire la restricțiile sanitar – veterinaare dispuse ca urmare a evoluției bolii;
- să efectueze, prin intermediul autorităților administrative subordonate și în colaborare cu instituțiile subordonate Ministerului Afacerilor Interne, controale oficiale la punctele de trecere a frontierei de stat, în care nu sunt organizate posturi de control sanitar - veterinar și fitosanitar, în vederea identificării în bagajele personale ale călătorilor a produselor de origine animală a căror introducere în Republica Moldova este interzisă.

7.8. Ministerul Educației, și Cercetării

- să organizeze prin intermediul direcțiilor de învățământ, la orele de dezvoltare personală discuții cu elevii despre pericolul IA.

7.9. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

- să asigure informarea țărilor partenere despre restricțiile de import pentru prevenirea introducerii IA pe teritoriul RM impuse de ANSA;
- să identifice posibilitatea atragerii fondurilor și proiectelor externe necesare profilaxiei și combaterii IA.

-

7.10. Autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea

Sunt parteneri operaționali în răspunsul la focarele de boală, ca unități locale de sprijin. APL joacă un rol cheie în întărirea și implementarea strategiilor de control al bolii și sunt implicate în accesul rapid la resursele locale (echipamente), de asemenea, joacă un rol semnificativ în furnizarea de sprijin pentru educarea populației la nivel local.

În timpul unui focar, primăriile locale vor asista UOL cu personal, vehicule, logistică și spații, la solicitarea CLCB. Nivelul asistenței va depinde de circumstanțele locale și de presiunile care pot apărea.

Sarcina APL este să:

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale la instalarea semnelor și panourilor de avertizare pe căile de acces din zonele de protecție și de supraveghere și în jurul fermelor/curților unde boala a fost confirmată. Aceste afișe se vor instala și pe drumurile ce delimitează granițele zonelor de protecție și de supraveghere;
- participe la evaluarea animalelor, în vederea despăgubirii acestora;
- acorde sprijin, în cazul neutralizării alternative a teritoriului, prin identificarea și punerea la dispoziție a terenurilor pentru incinerare/îngropare;
- pună la dispoziție utilajele și să sprijine cu personal activitățile referitoare la încărcare, săpare, astupare etc. ce se pot ivi în activitatea de neutralizare alternativă;

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale în sprijinirea activităților de pază a obiectivelor, dacă este cazul.

7.11. Mass-media

7.11.1. Presa scrisă

- să publice articole despre recunoașterea febrei aftoase, răspândirea, sursele de infectare, căile de transmitere, măsurile de profilaxie a bolii.

7.11.2. Compania Teleradio - Moldova și Consiliul Coordonator al Audiovizualului

- să monteze și difuzeze spoturi video și audio în scopul informării populației despre riscul IA.

CAPITOLUL VIII GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI (GNE) PENTRU IA

8.1. Sarcini ale GNE

GNE reprezintă un organism cu rol consultativ, alcătuit din experți în domeniul legislației naționale și europene privind combaterea bolilor majore.

Experții din GNE pot fi recrutați din rândurile experților privați în combaterea bolilor, ori, dacă acest lucru nu este posibil, din rândul experților din administrația veterinară centrală și de la nivelul raioanelor/municipiilor care au o bogată experiență în controlul bolilor.

GNE se constituie prin ordin al Directorului general al ANSA și se întrunește ori de câte ori este necesar în timpul evoluției unui focar sau caz, ori în perioada de liniște epidemiologică.

Atribuțiile Grupului Național de Experți:

- Să asigure expertiză în domeniile solicitate și să sprijine ANSA în activitățile de pregătire pentru abordarea situațiilor de urgență;
- Să-i consilieze pe Șeful subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor și autoritățile publice locale în ceea ce privește conduita de intervenție și metodele de abordare a focarului de boală, în funcție de extinderea acestuia și de realitatea din teren;
- Să-i consilieze pe Șeful subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor și autoritățile publice locale cu privire la stabilirea zonelor de restricție (protecție și supraveghere) și a amplasării punctelor de dezinfecție pe drumurile de acces către exploatații;
- Să-i consilieze pe Șeful subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor și autoritățile publice locale cu privire la metodele cele mai potrivite referitoare la ucidere și la eliminarea – neutralizarea cadavrelor;
- Să analizeze datele obținute din investigațiile epidemiologice și să ajute la stabilirea sursei de infecție a bolii;
- Să acorde suport teoretic pentru instruirile de personal cu privire la semnele clinice, epidemiologice, ancheta epidemiologică și controlul bolilor epizootice, exerciții de alertă de timp real, campanii de conștientizare asupra bolii pentru autorități, fermieri și veterinari.

8.2. Componenta Grupului Național de Experti pentru influența aviară

- Directorul general adjunct pe compartimentul sanitar-veterinar, ANSA;
- Șeful Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Inspector principal din cadrul DSBA, ANSA;
- Inspector principal din cadrul DSBA, ANSA;
- Directorul adjunct al IP CRDV;
- Șeful secției virusologie, IP CRDV;
- Șeful secției recepție probe și morfopatologie, IP CRDV;
- Șeful Catedrei clinică II din cadrul facultății Medicină Veterinară, Universitatea Agrară de Stat;
- Șeful secției supraveghere sanitar – veterinară din cadrul STSA, unde a fost confirmată boala.

CAPITOLUL IX RESURSE

9.1. Resurse de personal

În controlul focarelor de boală, este necesară dislocarea rapidă de personal și de echipamente spre CLCB din raionul/municipiul unde evoluează focarul.

La nivelul UOL a CLCB trebuie să se mențină o listă a personalului veterinar și administrativ care poate fi contactat la momentul suspiciunii sau confirmării unui focar de boală.

Lista trebuie să includă tot personalul calificat și experimentat în controlul bolilor, din cadrul raionului/municipiului, cu datele de contact ale fiecăruia.

Subdiviziunile teritoriale ANSA au obligația să înființeze o linie telefonică de sprijin disponibilă pentru public, pentru anunțarea suspiciunilor de boală.

Numărul de persoane care operează în fiecare CLCB, atunci când boala este confirmată, va fi dictat de numărul de focare și de mărimea zonelor de restricție.

Personalul CLCB va include:

- personal administrativ de la nivelul raionului și STSA;
- inspecți veterinar oficiali instruiți în managementul situațiilor de urgență din domeniul sanitar veterinar, în cazul apariției bolii;
- medici veterinar de liberă practică împuterniciți, instruiți în diagnosticul bolilor pe specii, cu competențe în ucidere, măsuri de biosecuritate și alte proceduri ce se aplică în zonele de control, operațiunile de control a mișcării animalelor în teritoriu și alte restricții;
- personal tehnic auxiliar la nivelul CLCB, având competențe în diverse operațiuni (exemplu: evaluarea animalelor, ucidere, proceduri DDD care se execută în curțile infectate, și operațiuni privitoare la controlul mișcărilor);

În cazul în care se consideră că personalul de la nivelul STSA nu este în număr suficient pentru activitățile de combatere (inspecții veterinar oficiali și medicii veterinar de circumscripție și personal tehnic ajutător), ANSA va detașa, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, personal suplimentar de specialitate care

lucrează în STSA din alte raioane/municipii, ori în alte structuri (medici și personal tehnic din abatoare), care să efectueze activitățile de combatere necesare, în funcție de amploarea evenimentului epidemiologic.

Lista persoanelor de contact responsabile de instituirea Centrului local de combatere a bolii este stipulată în **anexa nr. 4** a prezentului plan de contingență.

9.2. Resurse de echipament și materiale

Haine de protecție, truse de necropsie pentru examinarea *post-mortem* și pentru colectarea probelor pentru diagnostic, echipament pentru uciderea efectivelor, echipamente pentru colectarea probelor de sânge, pentru curățare și dezinfecție, etc. sunt specificate în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de IA, **cap. VII**, „*Echipament, materiale și instrumente necesare intervenției în focarele IA*”.

La nivel local, CLCB trebuie să aibă acces imediat și să poată procura rapid echipamentele de protecție și facilitățile materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru controlul bolilor.

O parte din aceste echipamente și materiale va fi stocată pentru cazuri de necesitate la nivelul STSA, iar restul trebuie să poată fi achiziționat rapid, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare privind achizițiile din surse publice sau private.

CAPITOLUL X LABORATOARE DE DIAGNOSTIC

Investigațiile de laborator pentru diagnosticul IA se va efectua de către I.P. CRDV, care va asigura, ca testările de laborator pentru detectarea bolii se vor efectua în conformitate cu prevederile prezentului Plan, manualului de diagnostic și a manualului operațional pentru IA.

Supravegherea pasivă, supravegherea activă, supravegherea serologică, se efectuează în conformitate cu prevederile Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului.

Obligațiile și responsabilitățile LNR pentru IA și BN sunt:

- a) izolarea și identificarea virusului în vederea confirmării IA;
- b) asigurarea cooperării cu Laboratoarele de Referință Internaționale pentru IA și BN.

Diagnosticul de confirmare/infirmare a IA și bolii de Newcastle se realizează prin:

- a) examene virusologice de izolare a virusului IA și a BN din probe de organe parenchimotoase provenite de la păsări moarte/ucise în scop de diagnostic și probe de tampoane traheale și tampoane cloacale recoltate de la păsări vii;
- b) identificarea virusului prin reacția de inhibare a hemaglutinării, utilizând un antiser de referință contra IA și bolii de Newcastle.

Laboratorul National de Referinta pentru IA și boala de Newcastle (I.P. CRDV) trebuie să formuleze și să aprobe măsurile de biosecuritate ce trebuie să fie aplicate la recoltarea probelor, diagnostic, testare serologică, împachetarea probelor și transportul lor - și să o publice în Manual operațional.

Toate probele colectate de către medicii veterinari oficiali se expediază la I.P. CRDV pentru cercetare, acesta raportează Agenției rezultatele testărilor.

Între CNCB, GNE și Laboratorul National de Referință pentru Influența Aviară și Boala de Newcastle, trebuie să existe un sistem de comunicare directă.

Laboratorul Internațional de Referință pentru IA și boala de Newcastle: Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie, Research and Innovation Dept. Viale Dell'Università 10, 35020 Legnaro PD ITALY

Laboratorul Național de Referință pentru IA și BN: IP CRDV, str. Murelor 3.

CAPITOLUL XI

VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA INFLUENȚEI AVIARE

Până în prezent, RM nu a practicat vaccinarea preventivă sau de necesitate împotriva IA. În situații epidemiologice grave sub raportul IA, Republica Moldova poate recurge, sub aprobarea și directa îndrumare a Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE), la vaccinarea de necesitate pentru rezolvarea focarelor grave de IA.

În cazul în care se va decide vaccinarea împotriva IA aceasta va fi aplicată ca vaccinare de necesitate, numai în zonele de mare risc, din localitățile țintă și în cele limitrofe focarelor, pentru a împiedica difuzarea bolii.

CAPITOLUL XII

PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

Pentru pregătirea reacției la urgențele determinate de evoluția bolilor majore, trebuie organizate de către autoritatea competentă centrală:

- activități de formare a personalului (instruiri, seminarii) privind semnele clinice, investigația epidemiologică și metodele de control al bolilor;
- exerciții de simulare, organizate de una/două ori pe an;
- activități de formare în tehnicile de comunicare, cu scopul de a organiza campanii de sensibilizare privind apariția epizootiilor curente, adresate autorităților, exploataților și medicilor veterinari;
- exerciții de simulare în timp real, în teren, pentru testarea aplicabilității planurilor de contingență elaborate de către autoritatea competentă centrală.

Personalul veterinar implicat în combaterea bolii trebuie instruit periodic, prin sesiuni de instruire în vederea procedurilor de diagnosticare și manipulare în cazul IA și prin exerciții de simulare în timp real și teoretic în sală.

La exercițiile de simulare se instruiesc specialiștii veterinari care vor participa nemijlocit la eradicarea focarului de boală și este de preferat ca exercițiile să fie organizate în cooperare cu instituțiile care au atribuții în controlul bolilor.

Exercițiile de simulare și instruirile pot fi organizate la nivel:

- local, pentru instruirea personalului de pe teritoriul unui raion/municipiu;
- regional, pentru instruirea personalului mai multor raioane din aceeași regiune;
- național, pentru instruirea personalului din întreaga țară.

Organizarea exercițiilor naționale și regionale revine în sarcina ANSA, iar a celor locale revine STSA;

Cursurile de instruire trebuie să includă:

- acțiuni de formare privind semnele clinice, ancheta epidemiologică și combaterea IA;
- diagnosticarea IA;
- măsurile sanitare veterinare și cele de curățare și dezinfecție;
- exerciții de alertă, organizate cel puțin de două ori pe an;
- acțiuni de formare în tehnicile de comunicare, cu scopul de a organiza campanii de sensibilizare privind apariția epizootiei curente, adresate autorităților, exploatanților și medicilor veterinari.

Se efectuează instruirii periodice privind sistemul rapid de alertă, analiza de risc privind importul de animale și sistemul de notificare.

Personalul veterinar din LNR (I.P. CRDV) trebuie să urmeze, de asemenea, cursuri de instruire periodice sau să participe la teste inter-laboratoare cel puțin o dată pe an.

Personalul veterinar din laborator trebuie să fie instruit cu privire la noile echipamente pentru laboratoare și la testele de diagnostic pentru IA. La nivelul organismului care organizează instruirea, trebuie să fie disponibile dosarele după care au fost organizate instruirile, cu semnătura de prezență a personalului instruit.

CAPITOLUL XIII

PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENȚIZARE A POPULAȚIEI

Atât în timp de liniște epidemiologică, cât și în perioadele de evoluție a bolii, autoritatea competentă centrală și structurile deconcentrate din teritoriu trebuie să informeze și conștientizeze fermierii, factorii de decizie și publicul prin:

- comunicate de presă privind situația bolilor majore care evoluează în Europa în țările vecine și în lume, în scopul conștientizării și al pregătirii acestora pentru situațiile de urgență generate de evoluția bolilor majore la animale;
- afișarea în locuri publice de material informativ referitor la bolile cele mai probabile de a evolua în teritoriu;
- tipărirea de broșuri informative și răspândirea lor printre fermieri, cu ajutorul medicilor veterinari oficiali, medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și a primăriilor locale;

- anunțuri în media și pe internet;
- ședințe informative publice pentru publicitate intensivă la acutizarea bolii.

Modelele de afișe, dispoziții și anunțuri care vor circula vor fi cele recomandate sau parte a Manualelor Operaționale pentru fiecare boală ori grup de boli asemănătoare.

ANSA trebuie să prevadă în bugetul anual fonduri pentru tipărirea de materiale informative.

În cazul existenței unui risc privind IA în țară, în țările vecine, ANSA va conlucra cu presa scrisă, posturile de radio și televiziunile locale pentru inițierea unor emisiuni în care să se explice populației ce aspecte trebuie urmărite în evoluția stării de sănătate a suinelor, în vederea notificării cât mai rapide a suspiciunilor.

În timpul evoluției unor focare de boli majore, ANSA are obligația înființării unei linii telefonice de urgență la nivel central și raional/municipal la care se pot solicita/oferi informații cu privire la boali și evoluția acestora.

Crescătorii vor fi anunțați prin media că vor primi despăgubiri pentru animalele bolnave găsite în exploatații, pentru a stimula anunțarea cazurilor de boală.

În cazul evoluției unor focare de IA, ANSA va întocmi un raport lunar privind situația internă și internațională a IA, care va fi distribuit:

- tuturor STSA;
- asociațiilor de crescători de păsări.

Modele de dispoziții, măsuri de restricție și anunțuri, sunt descrise în Manualul Operațional pentru intervenția în focarele de IA, în *patrea IV Formulare specifice*.

Fiecare STSA, va avea cel puțin o copie a Planului de contingență pentru IA, pentru instrucțiuni.

CAPITOLUL XIV

DISTRUGEREA CADAVRELOR ÎN CAZUL UNEI EPIDEMII MAJORE

Uciderea animalelor și distrugerea carcaselor în cazul izbucnirii unui focar de boala de Newcastle se va face cât mai rapid posibil, pentru a împiedica răspândirea bolii în exploatațiile de contact.

Distrugerea animalelor ucise se poate face prin două metode:

- convențional (prin denaturarea în unități specializate);
- alternativ, acolo unde este depășită capacitatea de neutralizare a cadavrelor sau unde condițiile epidemiologice o impun.

Pot fi folosite metode alternative de ecarisare ca incinerarea și îngroparea.

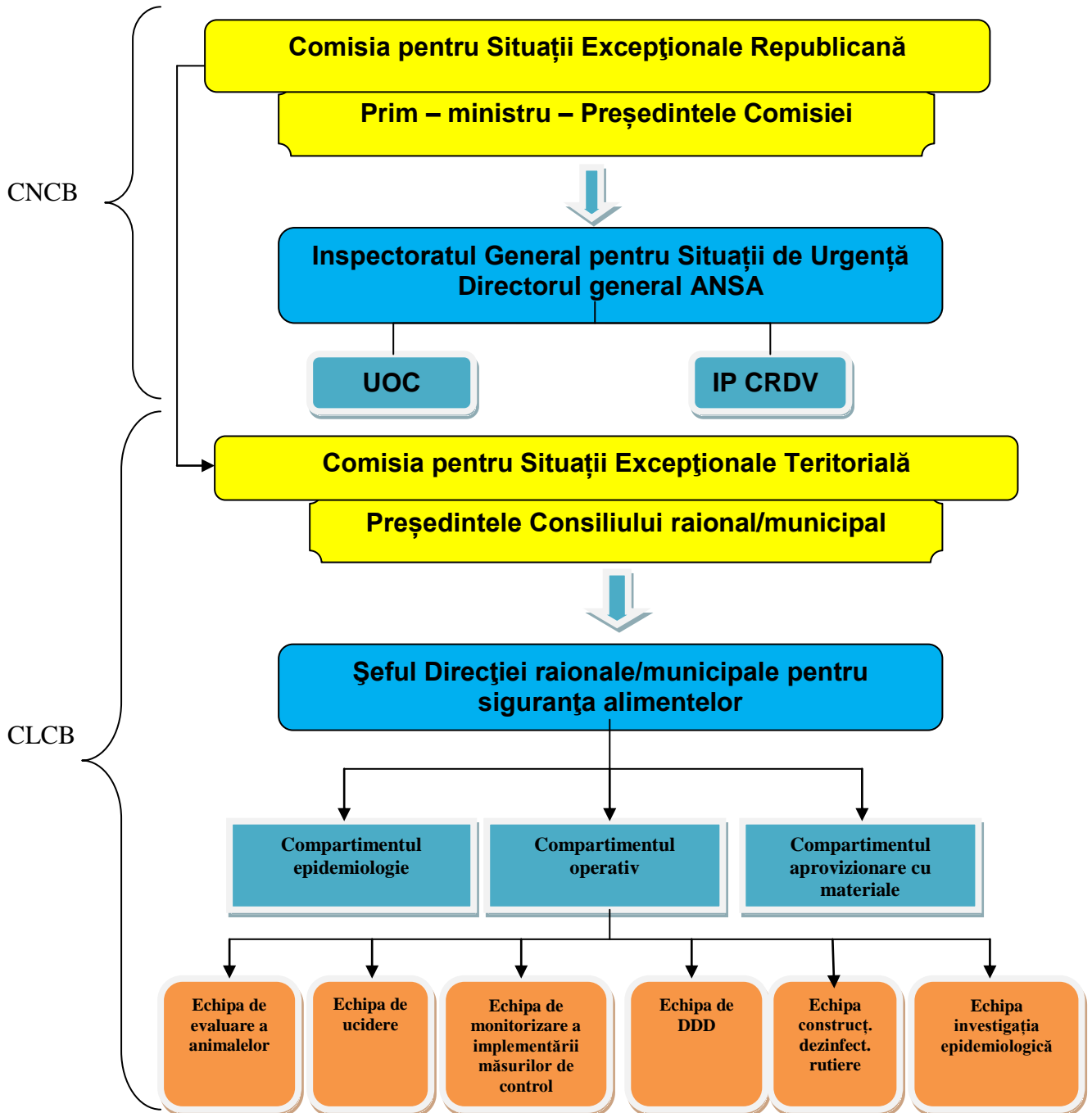
Dacă se hotărăște folosirea acestor metode, trebuie întâi să fie consultată Autoritatea locala pentru protecția mediului, cu privire la locurile potrivite ce vor fi folosite.

Descrierea metodelor de ucidere și de distrugere a carcaselor este cuprinsă în procedurile din Manualul operațional pentru IA.

ANEXE:

Anexa nr. 1
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
influența aviară

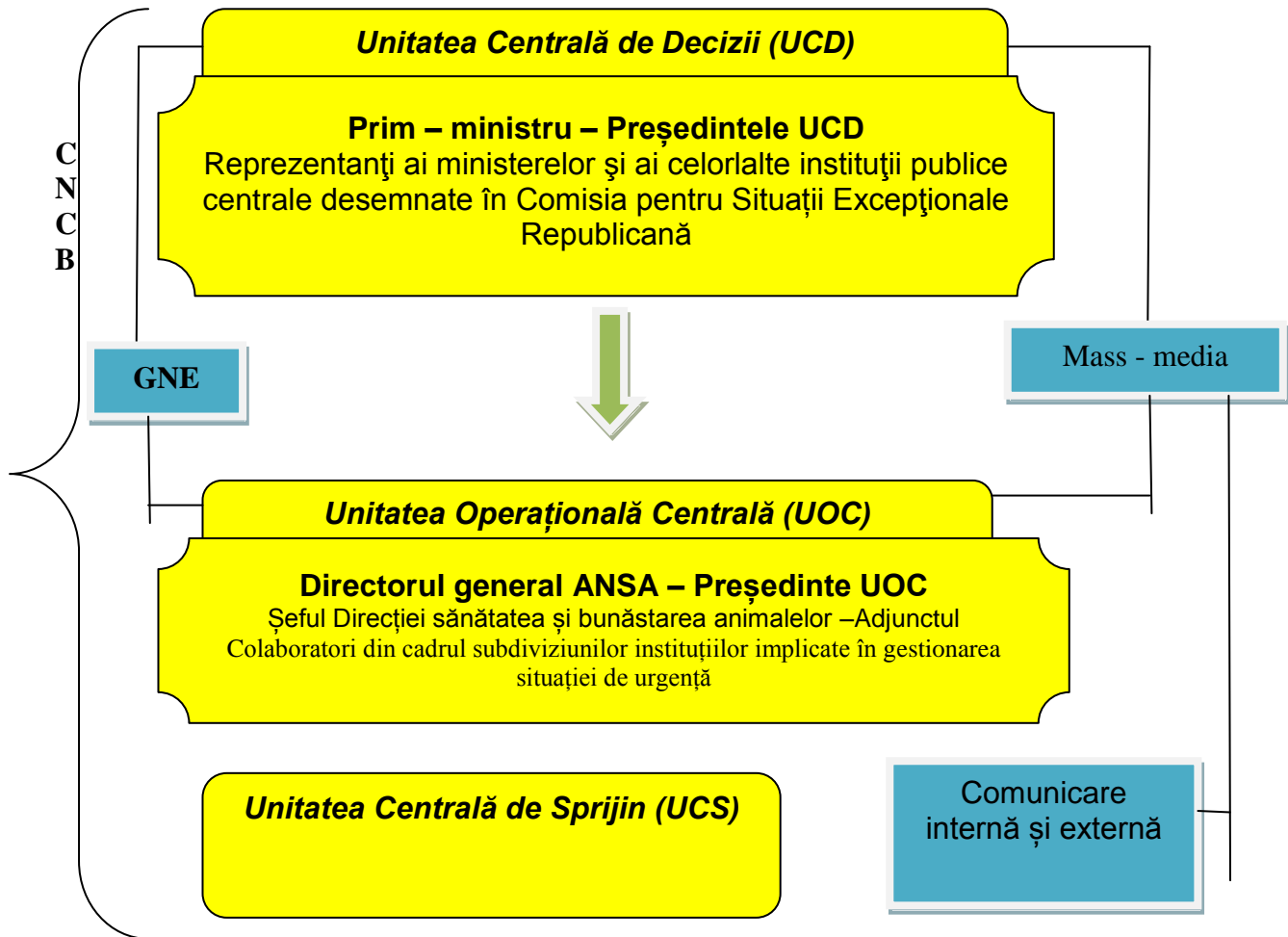
Diagrama Lanțului de Comandă

Notă:

UOC – Unitatea Operațională Centrală
DDD – Dezinfecție, dezinsecție, deratizare

Diagrama Centrului Național de Combateră a Bolii

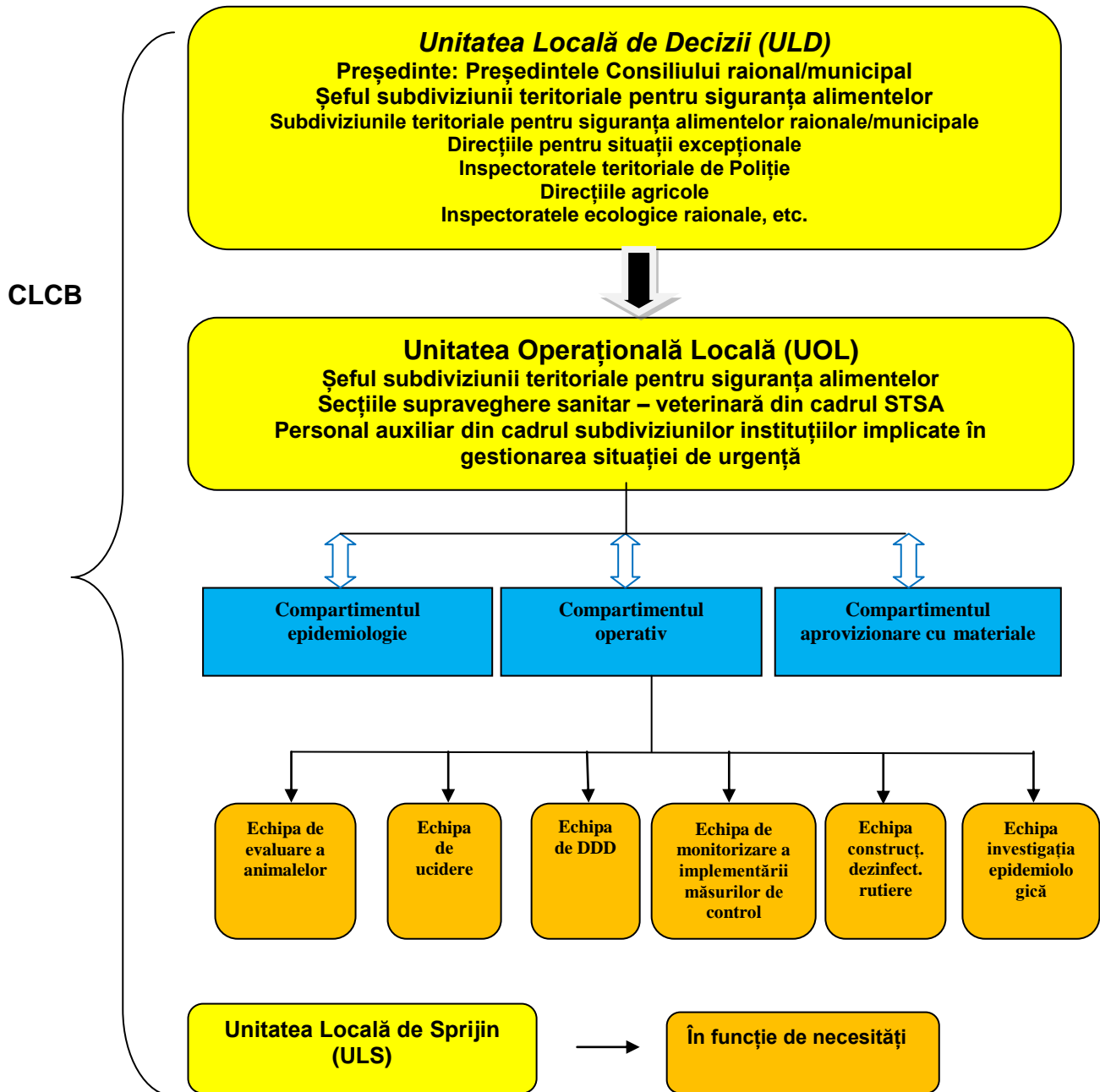

Notă:

CNCB – Centrul Național de Combateră a Bolii
GNE – Grupul Național de Experți

Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

**Lista Unităților Operaționale Locale (UOL) din cadrul
Centrului Local de Combatere a Bolilor (CLCB)**

Nr.	Denumirea raionului/ municipiului	Șeful Subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor	Telefon de serviciu
1.	Anenii Noi	Andronic Petru	0265-22957
2.	Edineț (cu raza de acoperire și a raionului Briceni)	Cibotaru Viorel	0247-22300
3.	Cahul	Usatenco Eudochia	0299-41833
4.	Cantemir (cu raza de acoperire și a r. Leova)	Pasecinic Maria	0273-23313
5.	Călărași (cu raza de acoperire și a r. Telenești)	Orbu Tudor	0244-75432
6.	Căușeni (cu raza de acoperire și a r. Ștefan Vodă)	Agapii Vitalii	0243-23087
7.	Cimișlia (cu raza de acoperire și a r. Basarabeasca)	Tarlev Mircea	0297-22576
8.	Criuleni (cu raza de acoperire și a r. Dubăsari)	Sîrbu Maxim	0248-55280
9.	Drochia	Nofit Gheorghe	0252-22474
10.	Florești (cu raza de acoperire și a r. Șoldănești)	Ivanes Igor	0250-22010
11.	Fălești (cu raza de acoperire și a r. Glodeni)	Cenușă Serghei	0259-23761
12.	Hîncești (cu raza de acoperire și a r. Ialoveni)	Ioniță Sergiu	0269-23659
13.	Ocnîța (cu raza de acoperire și a r. Dondușeni)	Cvasnițaia Nadejda	0271-22267
14.	Orhei (cu raza de acoperire și a raionului Rezina)	Chirilă Lilian	0235-21640
15.	Rîșcani	Moșanu Grigore	0256-24751
16.	Soroca	Zgardan Iurie	0230-23157
17.	Strășeni	Rusanovschi Petru	0237-22831
18.	Sîngerei	Găleanu Nicolae	0237-22831
19.	Taraclia	Curdov Gheorghe	0294-25377
20.	Ungheni (cu raza de acoperire și a r. Nisporeni)	Dumitraș Andrei	0236-22876
21.	UTA Găgăuzia	Tucan Mihail	0298-22518
22.	Municipiul Chișinău	Crudu Igor	022-593-234
23.	Municipiul Bălți	Rotaru Anatol	0231-29926

Criteria minime pentru planul de contingență în cazul evoluției influenței aviare

Planurile de contingență trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele criterii;

1. Stabilirea unui centru de criză la nivel național, care să coordoneze toate măsurile de control din țară.

2. Întocmirea unei liste cu persoanele de contact, responsabile de instituirea Centrelor locale de combatere a bolilor cu facilități adecvate pentru coordonarea măsurilor de control al bolii la nivel local.

3. Punerea la dispoziție a unor informații detaliate cu privire la personalul implicat în măsurile de control, abilitățile și responsabilitățile lor și la instruirea acestuia, luându-se în considerare necesitatea protecției personale și riscul potențial pentru sănătatea umană pe care îl prezintă gripa aviară.

4. Asigurarea capacității fiecărui centru local de control al bolii de a contacta rapid persoanele și organizațiile direct sau indirect implicate într-un focar.

5. Disponibilitatea echipamentelor și materialelor pentru efectuarea eficientă a măsurilor de control al bolii.

6. Elaborarea unor instrucțiuni detaliate privind acțiunile ce urmează să fie întreprinse la suspiciunea și confirmarea infectării sau a contaminării, inclusiv mijloacele propuse pentru eliminarea cadavrelor.

7. Stabilirea unor proceduri administrative și programe de instruire pentru menținerea și dezvoltarea abilităților în domeniu.

8. Acordarea laboratoarelor de diagnostic a unor facilități pentru examinarea post-mortem, capacitatea necesară pentru teste serologice, histologice etc. și menținerea abilității pentru diagnosticul rapid și pentru transportarea rapidă a probelor. Planul de contingență trebuie să evidențieze, de asemenea, capacitatea de testare pentru laborator și resursele disponibile pentru managementul focarului de boală.

9. Stabilirea unor prevederi vizînd disponibilitatea informațiilor privind înregistrarea exploatațiilor comerciale de păsări domestice pe teritoriul țării.

10. Stabilirea unor prevederi pentru recunoașterea raselor rare de păsări domestice sau de alte păsări întreținute în captivitate, înregistrate oficial.

11. Stabilirea unor prevederi pentru identificarea zonelor cu o densitate mare de păsări domestice.

12. Stabilirea unor prevederi pentru asigurarea puterii legale necesare pentru implementarea planurilor de contingență.

Principii și proceduri pentru curățarea, dezinfecția și tratamentul exploatațiilor

1. În cazul efectuării lucrărilor de curățare, dezinfecție și tratament, trebuie respectate următoarele principii și proceduri generale:

a) curățarea și dezinfecția și, acolo unde este necesar, măsurile pentru distrugerea rozătoarelor și a insectelor trebuie să fie efectuate sub supervizare oficială și sub supravegherea medicului veterinar oficial;

b) dezinfecțiile ce urmează să fie utilizați și concentrațiile acestora trebuie să fie autorizate de către direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, pentru a asigura distrugerea virusului gripei aviare;

c) dezinfecțiile trebuie să se utilizeze, fie în conformitate cu recomandările producătorului, acolo unde sînt prevăzute, fie în conformitate cu instrucțiunile medicului veterinar oficial.

Eficiența substanțelor dezinfecțante trebuie verificată înainte de utilizare, deoarece eficiența anumitor substanțe dezinfecțante este diminuată de păstrarea îndelungată;

d) selectarea substanțelor dezinfecțante și a procedurilor de dezinfecție trebuie făcută, luîndu-se în considerare natura clădirilor, vehiculelor și obiectelor care urmează a fi tratate;

e) condițiile în care sînt utilizați agenții de degresare și substanțele dezinfecțante trebuie să asigure eficiența adecvată a acestora. Se impun a fi respectați, în special, parametri tehnici indicați de producător, cum ar fi presiunea, temperatura minimă și timpul de contact solicitat;

f) indiferent de dezinfecțantul utilizat, se aplică următoarele reguli generale:

- înmuierea minuțioasă cu dezinfecțant a așternutului și a materiilor fecale;

- spălarea și curățarea prin periere și frecarea cu multă atenție și minuțioasă a solului, podelelor, rampelor și pereților, după evacuarea sau demontarea, dacă este posibil, a echipamentului sau a instalațiilor, astfel încît să se evite ineficiența procedurilor de curățare și dezinfecție eficiente;

- aplicarea ulterioară a dezinfecțantului un timp minim de contact, stipulat în recomandările producătorului;

- apa utilizată pentru operațiile de curățare trebuie eliminată pentru a evita orice risc de răspîndire a virusului, conform instrucțiunilor legale ale medicului veterinar oficial;

g) în cazul în care se efectuează spălarea cu lichide aplicate sub presiune, trebuie să fie evitată recontaminarea porțiunilor curățate anterior;

h) să fie prevăzută spălarea, dezinfecțarea sau distrugerea echipamentului, instalațiilor, articolelor sau a oricărui lucru ce poate fi contaminat;

i) după procedurile de dezinfecție trebuie să se evite recontaminarea;

j) curățarea și dezinfecția, așa cum sînt solicitate în cadrul prezentei Norme sanitar-veterinare, trebuie să fie înregistrate în registrul exploatației și, cînd este solicitată aprobarea oficială, să fie certificate de medicul veterinar oficial;

k) curățarea și dezinfectia mijloacelor de transport utilizate pentru transportare și de către personal.

2. În cazul efectuării curățeniei și dezinfectiei exploatațiilor infectate, trebuie respectate următoarele prevederi speciale:

a) curățarea și dezinfectia preliminară:

- în procesul uciderii păsărilor se iau toate măsurile necesare pentru a se evita sau minimaliza răspândirea virusului IA. Aceasta trebuie să includă, pe lângă altele, instalarea echipamentului temporar de dezinfectie, furnizarea îmbrăcăminte de protecție, instalarea dușurilor, decontaminarea echipamentului utilizat, a instrumentelor și a aparaturii și întreruperea sursei de energie pentru ventilație;

- carcacele păsărilor ucise trebuie pulverizate cu dezinfectant;

- în cazul în care carcacele trebuie evacuate din exploatație pentru prelucrare, se utilizează containere acoperite și etanșe;

- de îndată ce carcacele păsărilor au fost evacuate pentru prelucrare, părțile exploatației în care aceste păsări au fost adăpostite și orice părți ale altor clădiri, curți etc., contaminate în cursul uciderii, tăierii sau examinării post-mortem, trebuie pulverizate cu substanțe dezinfectante;

- orice țesut sau sânge care se pot împrăști în timpul tăierii sau post-mortem ori care a produs contaminarea globală a clădirilor, curților, ustensilelor etc., trebuie colectat și prelucrat minuțios împreună cu carcacele;

- dezinfectantul utilizat trebuie să rămână pe suprafața tratată pentru cel puțin 24 de ore;

b) curățarea și dezinfectia finală:

- gunoiul de grajd și așternutul folosit trebuie îndepărtate și tratate conform pct. 3 a prezentei anexe;

- grăsimea și murdăria trebuie îndepărtate de pe toate suprafețele prin aplicarea unui agent de degresare și spălarea suprafețelor cu apă;

- după spălarea cu apă se efectuează pulverizarea cu dezinfectant, după șapte zile incintele trebuie tratate cu un agent de degresare, clătite cu apă, pulverizate cu dezinfectant și clătite din nou cu apă.

3. Dezinfectia așternutului și a gunoiului de hală contaminate, trebuie să fie efectuată în conformitate cu următoarele principii și proceduri:

- să fie supuse unui tratament cu aburi la o temperatură de minimum 700⁰ C;

- să fie distruse prin incinerare;

- să fie îngropate suficient de adânc pentru a se preveni accesul păsărilor sălbatice și al altor animale; sau

- să fie utilizate pentru a produce căldură, pulverizate cu dezinfectant și lăsate așa timp de cel puțin 42 de zile.

Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor pot autoriza transportarea gunoiului de grajd și al așternutului, ce pot fi contaminate, fie către o întreprindere de tratare aprobată, unde este efectuat un tratament care să asigure distrugerea virusului gripei aviare, fie pentru depozitare intermediară înainte de distrugere sau tratament. Astfel de transportare trebuie să fie efectuat în mijloace de transport sau containere închise și care să prevină orice scurgere, sub supraveghere oficială, astfel încât să se prevină răspândirea virusului gripei aviare.